

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤ. & ΔΕΥΤΕΡ. ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ Δ/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση : Κολοκοτρώνη 22, Σταυρούπολη
Ταχ. Κώδικας : 56430 - Θεσσαλονίκη
Ταχ. Θυρίδα : 32042 - Τ.Κ. 564 10
Πληροφορίες : Χρηστίδου Χριστίνα
Τηλέφωνο : 2310 587994
FAX : 2310 649404
E-mail : gragogis@dide-v.thess.sch.gr
Ιστοσελίδα : <http://gray-v.thess.sch.gr>

Θεσσαλονίκη, 16/12/2015

Αριθμός πρωτ: 17566

Προς:

3^ο Γυμνάσιο Ωραιοκάστρου
2^ο Γυμνάσιο Χαλκηδόνας
4^ο Γυμνάσιο Εύοσμου
Πειραματικό Γυμνάσιο ΠΑΜΑΚ
Γυμνάσιο « ΔΕΛΑΣΑΛ »
Γυμνάσιο Σοχού
ΓΕ.Λ. Ευκαρπίας
Διαπολιτισμικό Λύκειο Εύοσμου
3^ο ΓΕΛ Εύοσμου
2^ο ΓΕΛ Εχεδώρου
ΓΕΛ Πεύκων
Εκκλησιαστικό Λύκειο
Κοιν.
Όλες τις Σχολικές Μονάδες
Σχολικούς Συμβούλους

ΘΕΜΑ: «Βασικές αρχές δημοκρατικής λειτουργίας του σχολείου –Σύνοψη προτάσεων μαθητών από την Ημέρα Διαλόγου με το Συνήγορο του Παιδιού»

Σας κοινοποιούμε επιστολή του Συνηγόρου του Παιδιού κ. Γ. Μόσχου και κείμενο με **Βασικές αρχές δημοκρατικής λειτουργίας του σχολείου** που είναι μια σύνοψη προτάσεων των μαθητών όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά την Ημέρα Διαλόγου που πραγματοποιήθηκε στη Θεσ/νίκη στις **28 Νοεμβρίου 2015** με θέμα: **«Για ένα δημοκρατικό και συμμετοχικό σχολείο»** και συμμετοχή 48 μαθητών.

Καλούνται οι διευθύνσεις των σχολείων με την υποστήριξη των υπεύθυνων καθηγητών και μαθητών που συμμετείχαν στη δράση να αξιοποιήσουν το κείμενο οργανώνοντας συζητήσεις στη σχολική κοινότητα (Σύλλογο Καθηγητών, Μαθητικά Συμβούλια, Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων) και αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες ώστε οι έννοιες της δημοκρατίας και της συμμετοχής να γίνουν πράξη στην καθημερινότητα του σχολείου. Η υπεύθυνη Αγωγής Υγείας είναι στη διάθεσή σας για υποστήριξη της όλης προσπάθειας ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της δράσης.

Περισσότερες πληροφορίες στο επισυναπτόμενο έγγραφο.

Διευθυντής της Δ/σης Δ.Ε.

Ματζιάρης Α. Πάυλος

Πολιτικός Μηχανικός ΠΕ1201

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2015
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1500.2/46831/2015

Πληροφορίες: Νίκη Μπαφέ, Ματούλα Παπαδημητρίου
τηλ. 213 1306817, 213 1306816

Προς: Πίνακα αποδεκτών

Αξιότιμες Κυρίες Διευθύντριες και Αξιότιμοι Κύριοι Διευθυντές,

Σας στέλνουμε το κείμενο «**Βασικές αρχές δημοκρατικής λειτουργίας του σχολείου**», το οποίο συντάχθηκε με τη συνδρομή των 48 μαθητών/τριών από 25 σχολεία της Θεσσαλονίκης (12 λύκεια και 13 γυμνάσια) που συμμετείχαν στην Ημέρα Διαλόγου, την οποία διοργανώσαμε στις 28 Νοεμβρίου 2015, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και τις υπεύθυνες των Γραφείων Αγωγής Υγείας Δυτικής και Ανατολικής Θεσσαλονίκης.

Η συνάντησή μας με τα παιδιά, μέρος της οποίας παρακολούθησαν αρκετοί εκπαιδευτικοί, είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και ανέδειξε σημαντικές προτάσεις και κυρίως την προσδοκία των μαθητών και μαθητριών να δουν «κάτι να αλλάζει» στην καθημερινότητα των σχολείων τους, με τη δική τους συμβολή.

Το κείμενο που σας στέλνουμε βασίστηκε στις προτάσεις που κατέγραψαν και παρουσίασαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης 4 ομάδες εργασίας μαθητών. Μετά τη συνάντηση το θέσαμε υπόψη τους στις προσωπικές τους ηλεκτρονικές διευθύνσεις και στη συνέχεια ενσωματώσαμε ορισμένες επί πλέον παρατηρήσεις τους.

Θα θέλαμε να σας ζητήσουμε να δώσετε σημασία στην αξιοποίηση και διάδοση αυτού του κειμένου, αλλά και στον διάλογο ανάμεσα στους μαθητές και στην ανταλλαγή ενημέρωσης για καλές πρακτικές που εφαρμόζονται σε πολλά από τα σχολεία τους.

Προτείνουμε να συζητήσετε το κείμενο στο σύλλογο διδασκόντων του σχολείου σας, να το κοινοποιήσετε στο σύλλογο γονέων και κηδεμόνων και να προτείνετε στα μαθητικά συμβούλια και τις συνελεύσεις των τάξεων να κουβεντιάσουν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να υιοθετηθεί από τη σχολική σας κοινότητα. Μας ενδιαφέρει πολύ να μάθουμε πώς το σχολείο σας μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλίες, ώστε οι έννοιες της δημοκρατίας και της συμμετοχής να γίνονται πράξη στη σχολική ζωή. Για τον λόγο αυτό παρακαλούμε να μας ενημερώσετε σχετικά.

Ευχαριστούμε θερμά για την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία εσάς και τις/τους εκπαιδευτικούς που βοήθησαν στην υλοποίηση της δράσης, και βέβαια τις μαθήτριες και τους μαθητές σας που συμμετείχαν με τόσο θετικό τρόπο στη συνάντηση.

Με εκτίμηση

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Πίνακας αποδεκτών:

Ανατολική Θεσσαλονίκη

Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
26ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
Ειδικό Γυμνάσιο – Λύκειο ΕΑΕ Κωφών & Βαρηκόων Θεσσαλονίκης
Αρσάκειο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
1ο Γυμνάσιο Πυλαίας
Γυμνάσιο Βασιλικών
2ο Γυμνάσιο Ανω Τούμπας
Αρσάκειο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης
ΙΓΕΛ "Ελληνογαλλική Σχολή Καλαμαρί
2ο ΓΕΛ Μίκρας
31ο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης
ΓΕΛ Διαπολιτισμικής Εκπ/σης

Δυτική Θεσσαλονίκη

ΔΕΛΑΣΑΛ
2^ο Γυμνάσιο Χαλκηδόνας
Πειραματικό Γυμνάσιο
4^ο Γυμνάσιο Ευόσμου
3^ο Γυμνάσιο Ωραιοκάστρου
Γυμνάσιο Σοχού
3^ο ΓΕΛ Ευόσμου
2^ο ΓΕΛ Εχεδώρου
ΓΕΛ Ευκαρπίας
ΓΕΛ Πεύκων
Διαπολιτισμικό Λύκειο
Εκκλησιασιστικό Λύκειο

Κοινοποίηση:

Διεύθυνση Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας
Διευθυντή κ. Ανανιάδη
Λεωφόρος Γεωργικής Σχολής 65 (Κτίριο ZEDA), ΤΚ 57001 Θεσσαλονίκη

Διεύθυνση Δ/θμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης
Διευθυντή κ. Ματζιάρη
Υπεύθυνη Γραφείου Αγωγής Υγείας κα Χριστίνα Χρηστίδου
Κολοκοτρώνη 22, Σταυρούπολη, ΤΚ 564 30 Θεσσαλονίκη

Διεύθυνση Δ/θμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Θεσσαλονίκης
Διευθυντή κ. Μαυρίδη
Υπεύθυνη Γραφείου Αγωγής Υγείας κα Ντέρη
Σαπφούς 44, ΤΚ 54627 Θεσσαλονίκη

Ημέρα Διαλόγου

«Για ένα δημοκρατικό
και συμμετοχικό σχολείο»

Σάββατο 28 Νοεμβρίου 2015

Δημαρχείο Θεσσαλονίκης
«Αίθουσα Νερού»

Βασικές αρχές δημοκρατικής λειτουργίας του σχολείου

Σύνοψη προτάσεων μαθητών

Οι 48 μαθητές και μαθήτριες από 25 σχολεία της Θεσσαλονίκης που συναντηθήκαμε στην Ημέρα Διαλόγου με τον Συνήγορο του Παιδιού στις 28.11.2015, προτείνουμε να υιοθετηθούν από τα σχολεία μας οι παρακάτω βασικές αρχές που μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού και συμμετοχικού σχολείου.

1. Να ακούγεται συστηματικά η **γνώμη των μαθητών** και να λαμβάνεται υπόψη για θέματα σχολικής ζωής, για τον τρόπο διδασκαλίας, τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και το σχολικό περιβάλλον.
2. Να ενισχυθεί η **επικοινωνία** στην τάξη, να γίνονται συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς, να υπάρχει οικειότητα και σεβασμός ανάμεσα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και να δίνεται δυνατότητα ατομικών / ιδιωτικών συζητήσεων με εκπαιδευτικούς «εμπιστοσύνης». Γενικότερα να καλλιεργείται ο διάλογος στο σχολείο, αξιοποιώντας και σύγχρονα μέσα (όπως ηλεκτρονικές πλατφόρμες, σελίδες επικοινωνίας στο διαδίκτυο, κλπ).
3. Να συμφωνείται με συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας και να τηρείται **σχολικός κανονισμός** που αφορά τη σχολική ζωή και εφαρμόζεται τόσο από μαθητές όσο και από εκπαιδευτικούς, να γίνεται ενημέρωση – ευαισθητοποίηση σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, και να μπορεί να αναθεωρείται, ύστερα από προτάσεις των εκπροσώπων των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των γονέων.
4. Η **προσωπικότητα, η αξιοπρέπεια, η ιδιωτική ζωή και η διαφορετικότητα** των μαθητών και των εκπαιδευτικών να είναι σεβαστή από όλους - όλες. Να υπάρχει κατανόηση και ανοχή σε θέματα εμφάνισης, εφόσον δεν προσβάλλεται το κοινό αίσθημα. Αν για κάποιο λόγο χρειαστεί να γίνει έλεγχος σε προσωπικά αντικείμενα (όπως τσάντες), αυτό να γίνεται με τη συναίνεση και παρουσία των εμπλεκόμενων.
5. Να μη γίνονται **διακρίσεις** για λόγους απόδοσης, κοινωνικής τάξης, εμφάνισης, προέλευσης, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού κλπ, και να προκρίνεται η ισότιμη μεταχείριση των μαθητών.
6. Να **υποστηρίζονται οι αδύναμοι** μαθητές και μαθήτριες, παιδιά με αναπηρίες, γλωσσικές αδυναμίες και ιδιαιτερότητες, καινούριοι μαθητές, κλπ και να υπάρχουν θετικές δράσεις για την υποστήριξη της συμμετοχής τους στο σχολείο (τμήματα υποδοχής και ένταξης, παράλληλη στήριξη, ενισχυτική διδασκαλία, κλπ).

7. Οι **μαθητικές κοινότητες** να έχουν ουσιαστική λειτουργία και να αξιοποιούνται για την καλή λειτουργία των σχολείων. Στην αρχή της σχολικής χρονιάς να γίνονται ενημερώσεις και συζητήσεις στις τάξεις, με έμφαση στους μαθητές και τις μαθήτριες των μικρότερων τάξεων και να γίνεται παρουσίαση των προτάσεων των υποψηφίων πριν διεξαχθούν οι εκλογές. Στα 15μελή και 5μελή συμβούλια να εκλέγονται μαθητές που ενδιαφέρονται για το σχολείο, να καλύπτουν υπεύθυνα τις ανάγκες όλων των μαθητών και να υπερασπίζονται τις απόψεις τους. Οι προβλεπόμενες συνελεύσεις των τμημάτων (μία φορά το μήνα) να γίνονται και να έχουν περιεχόμενο, να σημειώνονται οι αποφάσεις και προτάσεις των μαθητών από τον γραμματέα και να ενημερώνεται η Διεύθυνση του σχολείου. Η Διεύθυνση να συζητά τακτικά με το 15μελές και τα 5μελή για όλα τα θέματα που αφορούν τη σχολική ζωή και να αξιοποιείται η συμμετοχή τους για τη διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων αλλά και για διάφορα ζητήματα που απασχολούν το σχολείο.
8. Να γίνονται πολλές **δραστηριότητες** (μέσα και έξω από το υποχρεωτικό πρόγραμμα) προσφέροντας σε μαθητές και μαθήτριες ευκαιρίες συζήτησης / ενημέρωσης για θέματα που απασχολούν τους εφήβους, έκφρασης και συμμετοχής. Το σχολείο να παρέχει δυνατότητες για την ανάδειξη και ανάπτυξη των ταλέντων των μαθητών.
9. Οι **ποινές** που επιβάλλονται να είναι αιτιολογημένες και δίκαιες, ύστερα από ακρόαση της γνώμης των εμπλεκόμενων μαθητών και να μη γίνεται υπερβολική χρήση τους. Να αναζητούνται και εναλλακτικοί τρόποι αντιμετώπισης των προβληματικών συμπεριφορών, όπως η κοινωφελής εργασία, η αποκατάσταση ζημιάς, ή η διαμεσολάβηση. Να μην αποκλείονται μαθητές από προγράμματα λόγω συμπεριφοράς. Για την αντιμετώπιση βίαιων συμπεριφορών, να αξιοποιούνται, μεταξύ άλλων, και ομάδες μαθητών **διαμεσολαβητών** οι οποίοι θα πρέπει να εκπαιδεύονται κατάλληλα για να βοηθούν στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση συγκρούσεων, προσβολών ή εντάσεων μεταξύ μαθητών. Γενικότερα, όλες οι προβληματικές συμπεριφορές να αντιμετωπίζονται με διάλογο και συνεργασία. Το σχολείο μπορεί να βοηθά στην επίλυση προβλημάτων και μέσα από ηλεκτρονική πλατφόρμα.
10. Τα παιδιά να μπορούν να υποβάλλουν **παράπονα** στη Διεύθυνση του σχολείου, αν νοιώθουν ότι αδικούνται και να ακούγονται - κρίνονται με προσοχή και εχεμύθεια. Στην ιστοσελίδα του σχολείου, να υπάρχει μια ανώνυμη φόρμα παραπόνων / παρατηρήσεων έτσι ώστε να μπορούν όλοι / όλες να εκφράσουν την γνώμη τους χωρίς φόβο ή ντροπή. Αυτές οι παρατηρήσεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται και ως θέματα συζήτησης στις συνεδριάσεις των μαθητικών κοινοτήτων.
11. Να ζητείται η γνώμη των μαθητών και για την **αξιολόγηση των εκπαιδευτικών** με κριτήρια όπως η ανάληψη πρωτοβουλιών, η υποστήριξη της συμμετοχής των μαθητών, η ποιότητα των σχέσεων, η μεταδοτικότητα, κλπ.
12. Οι **γονείς** να ενισχύονται στο να συμβάλλουν στη βελτίωση της σχολικής ζωής, μέσω του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και στην ενεργοποίηση του Σχολικού Συμβουλίου, στο οποίο συμμετέχουν μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς.